

ПРО ЦЕРТ КОНТРОЛА И СЕРТИФИКАЦИЈА Бр. на док: 4.1.1 в: 02.03.2015	Период на преод Вид на документ: Пол Изготвил: Љубица Тимова /Проверил/Потврдил: Горан Колев	1/3
--	---	-----

Период на преод кон органско производство

1	Цели	Со оваа политика се утврдуваат правила на признавање на органско управување пред првата контрола, и минимален период на преод според Законот за органско земјоделско производство на РМ.
2	Позадина	И покрај тоа што периодите за преод се јасно дефинирани ,не утврдуваат детални критериуми за признавање на органското управување пред првата контрола. Во некои случаи, натпреварувањето меѓу сертифициаторите може да доведе до негативен тренд со намалување на стандардите. За да се избегне ова да му се случи на ПРО ЦЕРТ КОНТРОЛА И СЕРТИФИКАЦИЈА, утврдени се јасни правила за контролорите и сертификационите службеници.
3	Нормативна рамка	Закон за органско земјоделско производство на РМ 1. Според Законот за органско производство на РМ –Член 36 став 1, „ <i>почетокот на преодот се смета од датум на извршување на прва стручна контрола од страна на контролно/сертификациско тело. (2) При одгледување на растенија и производство на растителни производи преодниот период изнесува:</i> <i>- најмалку две години кај поледелските култури;</i> <i>- најмалку шест месеци за природните пасишта и ливади и</i> <i>- најмалку три години за насадите во лозарството и овоштарството”</i> И ставовите 3,4,5,6,7 и 8 од овој Член. Според став 3 - Сертификациските тела може да одлучат да признаат ретроактивно како дел од периодот на преод, секој претходен период во кој: парцелите биле природни или земјоделските области кои не биле третирани со инпути кои не биле овластени за органско производство 3 и повеќе години ,или биле применувани техниките на органското производство со прибирање доволно соодветни докази.
4	Термини:	<ul style="list-style-type: none"> • Преод: Преод: Периодот од потпишување договор за органска сертификација. Синоним: Конверзија/Транзиција. • П1, П2, П3: Прва, втора и трета година на преод
5	Барани докази за ретроактивно признавање и некористењето на забранети супстанции: Контролорот ќе го потврди кредибилитетот, прифатливоста и релевантноста на доказите презентирани од фармата во однос на некористење на хемикалии во минатото. Контролорите мора да добијат соодветена обука за таа цел. Следните докази може да се сметаат како валидни:	
	Доказ <ul style="list-style-type: none"> • Учество во органска земјоделска програма • Необработено земјиште • Општо некористење на хемикалии на односната култура во целиот регион 	Детали Може да бидат многу точни докази, ако програмата ја води компетентна и доверлива организација. Контролорот ќе ја процени староста на вегетацијата на необработената земја Детално и широко познавање за локалните фармерски практики е потребно за проценување. Ако контролорот нема вакво знаење, мора да бидат интервјуирани не само од еден, туку од различни надлежни лица, за да се добие комплетна слика и да се избегне заблудата од пристрасни изјави. “Општото” некористење на агрохемикалии може само да се смета за доволен доказ, ако навистина е “општо”, на пример, вистина за 100% од фармерите. Ако 90% од фармерите не користат хемикалии, сепак е возможно , за ретроактивно признавање да аплицираат од останатите 10% .

**ПРО ЦЕРТ
КОНТРОЛА И СЕРТИФИКАЦИЈА**

Бр. на док: 4.1.1

в: 02.03.2015

Период на преод

Вид на документ: Пол

Изготвил: Љубица Тимова /Проверил/Потврдил: Горан Колев

2/3

	<ul style="list-style-type: none"> Доказ на поле за некористење на хемикалии, на пример, напуштен плевел, штетници и/или болести, присуство на добротворни инсекти. Потврда од соседи или теренски работници Потврда од државни органи Потврда од органски земјоделски советници, асоцијации или НВО-а Потврда од локални продавачи на агрохемиски препарати Лабараториска анализа на остатоци од пестициди Сопствени записи кои покажуваат набавка и/или апликација за органски инпути Сопствени записи кои покажуваат намалување на приносите во периодот на преод во органско 	<p>Во повеќето случаи, овие докази ја рефлектираат само тековната година. Само ако, на пример, се најдени повеќегодишни плевели во меѓуредовиот простор за повеќегодишни култури, ова може да се земе како доказ за некористење на хербициди за неколку години. Самото присуство на корисни инсекти, на пример, не се смета за доволен доказ, се додека популацијата на таквите инспекти не може да се спореди со обичните полиња под слични околности.</p> <p>Валидноста на овие потврди е релативна. Постои поврзаност помеѓу фармерите, која може да влијае на информацијата.</p> <p>Валидноста на оваа потврда зависи од:</p> <ul style="list-style-type: none"> Колку добро овие органи го познаваат регионот? Дали контактирале со фармата во текот на претходните години? Дали овие власти имаат некое познавање од органското земјоделство? Колку е доверлив документот? <p>Валидноста зависи главно од истите аспекти како оние пропишани погоре.</p> <p>Дали тие навистина го познаваат фармерот? Дали тие се единствените извори за добивање на хемикалии во тој регион?</p> <p>Што било тестирано? Кои ги земал примероците? Кога се одвивало земањето на примероци? Дали лабораторијата е акредитирана? Во повеќето случаи, остатоци се наоѓаат само, ако апликацијата се одвивала во тековната година.</p> <p>Само автентичните записи за последните години ќе се прифатат.</p> <p>За одредени култури, намалувањето на приносите е карактеристично, штом фармерите престанат со употреба на хемикалии. Истите треба да се заведени во автентични записи од бербата.</p>				
5.1	<p>Минимални барања за ретроактивно признавање на периодот на преод според ЗОП покрај некористењето на забранети супстанции:</p> <p>Некористењето на хемикалии не е доволно за фармата да се квалификува како “органска”. Органските фармери мораат да имаат добро ниво на познавање на стандардите и техниките, управувањето со плодноста на почвата и соодветно документирање. Зависно од ризикот во дадената ситуација и перформансите на операторот во споменатите случаи, постапката за ретроактивно признавање на претходната употреба на земјиште ќе врши на следниот начин:</p>					
Ситуација	Докази за претходено управување	Знаење, перформанси кои се однесуваат на плодноста на почвата, ротација на културите, документирање итн.	Ризик (на пример, за употреба на хемикалии	Сертификат	Продажба на органски производи	Втора контрола

ПРО ЦЕРТ КОНТРОЛА И СЕРТИФИКАЦИЈА		Период на преод		
Бр. на док: 4.1.1	в: 02.03.2015	Вид на документ: Пол Изготвил: Љубица Тимова /Проверил/Потврдил: Горан Колев		3/3

A	Доволно	Нема неусогласености	Многу низок или непостоечки	Органска сертификација може да биде дозволена	Може да започне	Нормалена годишна динамика
B	Доволно	Нема неусогласености	Среден до висок	Може да се издаде	Може да започне	Во случај Продажба на органски производи започнете веднаш, втората контрола треба да се започне не подоцна од 6 месеци по првата. Инаку како (A)
C	Доволно	Мали недоследности		ПРО ЦЕРТ издава потврда, објавувајќи дека сертификацијата е во тек – или сертификат, чија важност истекува пред бербата	Возможно само после втората контрола	Пред првите производи да можат да се продаваат како “органски”
D	Доволно	Суштински недоследности		Само после нова контрола	Возможно само после втората контрола	Вообичаено во следната растечка сезона, само во исклучителни случаи во текот на истата сезона
5.2	Ретроактивно признавање на нови полиња кои припаѓаат на веќе сертифицивани фарми: Во случај на нови парцели кои се приклучуваат на веќе сертифицивани фарми, доказите за некористењето на хемикалии треба да бидат обезбедени.					
5.3	Повеќегодишни насади по почетокот на периодот за преод Разбираме дека периодот за преод за повеќегодишните насади е подолг од оние за едногодишните, бидејќи самите растенија може да бидат загадени со хемикалии повеќе време . Ова не е случај со повеќегодишните насади, кои се засадени по почетокот на периодот на преод, особено ако се користи органски посадочен материјал.					
6	Поврзани документи	<ul style="list-style-type: none"> • Кратка информација за растително производство • Кратки информации за мешано или паралено производство • План органско управување за растително производството • Докази за претходното управување • Работно упатство Ретроактивно одобрување на управување со земјиште 				